

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 20.12.2007
COM(2007) 827 final

RAPORTUL COMISIEI

**privind punerea în aplicare a Deciziei Consiliului din 17 octombrie 2000 privind
acordurile de cooperare între unitățile de informații financiare ale statelor membre în
ceea ce privește schimbul de informații (2000/642/JAI)**

1. INTRODUCERE

Scopul prezentului raport este să evalueze dacă statele membre au constituit un cadru de cooperare care să susțină activitatea unităților de informații financiare proprii (UIF) prevăzute de Decizia nr. 2000/642/JAI a Consiliului (denumită în continuare „decizia”). UIF ocupă un loc central în cadrul eforturilor de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, iar promovarea cooperării strânse a acestora este esențială.

Având la bază inițiativa Finlandei, decizia este menită să îmbunătățească activitatea de cooperare la nivelul UIF din cadrul UE în scopul combaterii spălării banilor¹. Decizia în cauză urmărește rezolvarea dificultăților de comunicare și schimb de informații între UIF din perspectiva diferențelor în ceea ce privește personalitatea juridică a acestora (de natură administrativă, judiciară sau de aplicare a legii), prin prevederile care permit comunicarea directă între acestea. Decizia reflectă standardele și principiile stabilite de Grupul Egmont², precum și recomandările Grupului de acțiune financiară internațională (GAFI)³.

La nivel european, importanța cooperării la nivelul UIF a fost recunoscută, de asemenea, în cadrul Strategiei Uniunii Europene de combatere a finanțării terorismului din decembrie 2004⁴. În plus, raportul respectiv este oportun având în vedere faptul că A treia directivă privind combaterea spălării banilor⁵ a reconfirmat numeroase aspecte ale funcțiilor și cooperării UIF prevăzute de decizia respectivă și urmează să fie transpusă de statele membre în legislația națională până la 15 decembrie 2007. În complementaritate cu directiva, Regulamentul privind controlul numerarului⁶ se aplică de la 15 iunie 2007 și, în conformitate cu dispozițiile acestuia, autoritățile competente ale statelor membre pun la dispoziția UIF naționale informațiile pe care le obțin în temeiul regulamentului. În sfârșit, Convenția Consiliului Europei nr. 198 din 2005⁷ este în acord cu dispozițiile deciziei.

Necesitatea unei cooperări consolidate la nivel european este din ce în ce mai stringentă, deoarece cantitatea de informații prelucrate de UIF a crescut în ultimii ani. Multe state membre declară o creștere a cazurilor de cooperare la nivel european și internațional, spre exemplu UIF din Germania în raportul de activitate din 2005⁸: „În 2005, UIF a corespondat cu UIF din străinătate în 657 de cazuri. Aceasta reprezintă o creștere de 8,4% față de anul anterior. Rata de creștere din 2003 în 2004 a fost de 25%.”

¹ Domeniul de aplicare a deciziei se limitează la cooperarea în scopul combaterii spălării banilor, dar, în practică, cooperarea la nivelul UIF acoperă și combaterea finanțării terorismului (CFT). 12 state membre au declarat că UIF proprii sunt împuternicite să acționeze în domeniul CFT.

² Grupul Egmont este organismul de coordonare a grupului de UIF la nivel internațional constituit în 1995 în scopul promovării și îmbunătățirii cooperării internaționale în domeniul combaterii spălării banilor (CSB) și, mai recent, în domeniul CFT. Toate UIF din Uniunea Europeană sunt membre ale Grupului Egmont.

³ FASF este organismul care stabilește standardele internaționale în domeniul CSB și al CFT și care a stabilit cerințele esențiale pentru UIF prin Recomandările 26, 30, 32 și 40.

⁴ „Combaterea finanțării terorismului” 16089/04 din 14 decembrie 2004 (document al Consiliului)

⁵ Directiva 2005/60/EC privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.

⁶ Regulamentul (CE) nr. 1889/2005 privind controlul numerarului la intrarea sau ieșirea din Comunitate.

⁷ Convenția Consiliului Europei (nr. 198) privind spălarea, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor obținute din crima organizată și privind finanțarea terorismului.

⁸ www.bka.de/profil/zentralstellen/geldwaesche/pdf/fiu_germany_annual_report_2005.pdf

2. SCOPUL RAPORTULUI ȘI METODA DE EVALUARE

În conformitate cu articolul 34 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind Uniunea Europeană („TUE”), deciziile Consiliului în domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală nu realizează apropierea legislațiilor statelor membre, dar au alte scopuri care sunt în acord cu obiectivele Titlului VI din TUE. Tratatul specifică faptul că deciziile Consiliului au caracter obligatoriu și că poate fi necesar ca statele membre să își modifice legislația națională pentru a asigura conformitatea acesteia cu decizia.

Statele membre au obligația de a se conforma deciziei până la 17 octombrie 2003, în conformitate cu articolul 9 alineatul (2). Conform dispoziției respective, „statele membre se asigură că au capacitatea de a coopera pe deplin în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii ...”.

Prezentul raport, deși nu este prevăzut de decizie, evaluează pentru prima dată, în mod concret, dacă statele membre dețin un cadru legislativ și operațional care să le permită UIF proprii să se conformeze deciziei Consiliului.

Prin intermediul unei scrisori trimise la 24 mai 2006 și al unei scrisori de atenționare din 23 octombrie 2006, Comisia a solicitat statelor membre, în număr de 25 la momentul respectiv, să îi comunice măsurile de aplicare proprii. Bulgaria și România au primit aceeași solicitare printr-o scrisoare din 24 ianuarie 2007. Până în iunie 2007, 26 de state membre au răspuns la această solicitare, iar Irlanda a trimis un răspuns intermediar. Raportul a fost elaborat pe baza acestor răspunsuri. Anumite răspunsuri au fost parțiale și nu au furnizat detalii cu privire la aplicare. Anumite state membre nu au trimis Comisiei toate textele pertinente ale dispozițiilor lor de aplicare. Prin urmare, uneori, evaluarea factuală și concluziile ulterioare au la bază informații incomplete.

Raportul se concentrează asupra aspectelor juridice ale cooperării UIF, dar ia în considerare și aspecte operaționale, atât cât este posibil, pe baza răspunsurilor primite. Această analiză realizată pe două planuri este esențială întrucât cooperarea UIF este determinată de aspecte operaționale care depășesc sfera dispozițiilor legislative. Acest lucru ar putea să însemne și că, deși legislația unui stat membru este în conformitate cu cerințele deciziei Consiliului, problemele operaționale reale ar putea rămâne nedescoperite. Această dualitate a aplicării legislative și operaționale a complicat și a îngreunat evaluarea, în special deoarece majoritatea răspunsurilor statelor membre s-au concentrat asupra aspectelor legale. În plus, formularea deciziei lasă loc liber pentru interpretări în multe aspecte.

3. PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA RĂSPUNSURILOR STATELOR MEMBRE

Această parte a raportului analizează situația cu privire la dispozițiile specifice⁹ ale deciziei, acoperind articolele 1-7 și 9 din punct de vedere tematic. Au fost identificate următoarele aspecte esențiale:

- Definiția UIF
- Baza pentru schimbul de informații

⁹ Cu privire la articolul 8, comunicările au fost efectuate de 5 state membre. Regatul Unit a raportat punerea în aplicare a articolului 10.

- Modalitățile de schimb de informații
- Protecția datelor

Încă din această etapă, este important să se ia în considerare diversitatea UIF din Uniunea Europeană: 12 UIF sunt de natură administrativă (FR, SI, BE, CZ, IT, ES, LV, PL, MT, RO, EL, BG), în timp ce 11 sunt unități de aplicare a legii (DE, HU, UK, SE, SK, EE, AT, FI, LT, PT, IE) și o UIF este o instituție judiciară (LU). 3 UIF pot fi considerate hibrizi (DK, CY, NL).

3.1. DEFINIȚIA UIF

Articolul 2 alineatul (1) preia, în principal, definiția Grupului Egmont pentru UIF¹⁰, iar statelor membre li se solicită să se asigure că UIF proprie este „o unitate centrală națională care ... primește (și, în măsura în care are dreptul, solicită), analizează și transmite autorităților competente informațiile financiare ...”. Această definiție este conformă și cu articolul 21 din A treia directivă privind combaterea spălării banilor. Majoritatea statelor membre, 18 în total, au comunicat textul legal de instituire a UIF.

(a) *O unitate centrală, națională; responsabilă pentru transmiterea informațiilor – articolul 2*

Acesta este un aspect important din punctul de vedere al cooperării UIF. UIF este o entitate distinctă, fie autonomă, fie în cadrul unei organizații, astfel încât UIF din Uniunea Europeană să poată coopera și să poată face schimb de informații direct. Statele membre respectă această cerință în mare parte, iar anumite state membre (MT, RO, LV) au declarat că le-au conferit UIF personalitate juridică proprie. Se consemnează faptul că legislația EL face trimitere la o „Autoritate Națională pentru Combaterea Spălării Banilor” și că „locul de întrunire al acesteia se specifică printr-o decizie a ministrului”. Mai mult, există o anumită neclaritate în anumite cazuri (spre exemplu CZ, HU) în care legislația atribuie funcțiile și responsabilitățile relevante întregii organizații din care face parte UIF și nu unității specifice. UK, DK, EE, FI, BG, IE, IT, AT, ES, LU, SK nu au furnizat informații clare cu privire la acest aspect.

În sensul cooperării între UIF, este important să se atribuie acestora competențe clare în ceea ce privește „transmiterea” informațiilor¹¹. Această funcție de transmitere are tangență mai mult cu contextul național, prin care UIF difuzează informații autorităților competente, dar, cu toate acestea, este obligatoriu ca UIF să poată să difuzeze informații și la nivel internațional. Anumite legislații (EL, NL, SE, CZ, HU, CY, PL, RO) prevăd cooperarea cu unitățile echivalente din străinătate, deși nu menționează în mod specific „transmiterea” atunci când enumără funcțiile esențiale ale UIF. Anumite state membre – precum UK, DK, SK, EE, AT, ES, FI, BG, IE, LU, IT – nu au furnizat informații clare cu privire la acest aspect.

(b) *Informații pertinente colectate la nivel național – articolul 1 alineatul (1) și articolul 2 alineatul (1)*

¹⁰ Definiție adoptată la întrunirea plenară a Grupului Egmont din 1996 și modificată în iunie 2004.

¹¹ Prezentul raport se concentrează numai asupra funcției centrale a transmiterii în contextul cooperării între UIF și nu analizează aspectul transmiterii informațiilor către organismele de aplicare a legii și alte autorități competente, precum organismele de supraveghere.

Decizia rămâne relativ vagă cu privire la sfera de cuprindere a informațiilor care trebuie să le fie accesibile UIF și menționează numai la articolul 4 alineatul (2) așa-numita cerință multidisciplinară, conform căreia toate informațiile pertinente de natură administrativă, de aplicare a legii și financiară trebuie să facă obiectul schimbului de informații. Prin urmare, prin analiza următoare se intenționează să se înțeleagă mai bine – strict pe baza răspunsurilor primite – ce fel de „informații pertinente” sunt colectate în cadrul UIF, în conformitate cu articolul 1 alineatul (1), însă fără a evalua direct gradul de punere în aplicare în statele membre. În această privință, un element important îl constituie obligațiile care derivă din directivele privind combaterea spălării banilor. De asemenea, pentru a asigura o cooperare eficientă, este esențial ca o UIF din Uniunea Europeană să înțeleagă ce fel de informații sunt colectate într-o UIF parteneră din Uniunea Europeană.

Dispozițiile din statele membre sunt foarte variate în ceea ce privește posibilitatea ca UIF să aibă acces la anumite baze de date sau să solicite informații suplimentare de la diferite autorități. Anumite state membre au raportat cerințe care asigură accesul la informațiile deținute de poliție, iar în alte cazuri și autoritățile fiscale sau vamale (SE, DE), sau chiar diverse alte instituții (BE, EL, LT, LV, PL, ES, MT, RO, CZ, FI, IT) comunică informații. În anumite situații, acest grad mai extins de acoperire determină și o neclaritate cu privire la instituțiile specifice care ar trebui să furnizeze informații, precum „autoritățile de stat” (LV), „instituțiile executive corespunzătoare” (ES). HU, UK, LU, DK, SK, EE, AT, FR, NL, PT, IE, BG nu au furnizat nicio informație concretă în această privință.

(c) *Informații pertinente – obligația autorităților de aplicare a legii de a furniza informații UIF - coroborată cu articolul 4 alineatul (2)*

Anumite state membre au informat Comisia cu privire la obligațiile legale conform cărora autoritățile de aplicare a legii urmează să furnizeze informații UIF. DE, BE, MT, LT, PL, SE, CZ, IT, CY au raportat în mod specific existența unei astfel de obligații.

(d) *Informații pertinente – posibilitatea ca UIF să solicite informații financiare suplimentare de la instituțiile naționale de raportare – coroborată cu articolul 4 alineatul (2)*

Întrucât schimbul de informații la nivelul UIF implică informații financiare sensibile, este important să se cunoască dacă UIF are dreptul de a solicita, de la instituții financiare sau de la alte instituții de raportare, informații suplimentare față de cele din rapoartele referitoare la tranzacțiile suspecte. Multe dintre statele membre (HU, FR, SI, SE, BE, EL, FI, EE, LT, NL, MT, RO, PL, LV, IT, DE) au declarat existența unei legislații care permite UIF să solicite date suplimentare de la instituțiile financiare și de la alte organisme de raportare. UK, LU, DK, SK, AT, PT, IE, BG, ES, CZ, CY nu au furnizat nicio informație concretă în această privință.

(e) *Notificarea Secretariatului General al Consiliului [articolul 2 alineatul (3)]*

Statele membre au obligația de a notifica Secretariatului General al Consiliului, în scris, care este unitatea națională care constituie UIF în sensul articolului respectiv. Numai 4 state membre (DE, LU, IT, MT) au declarat, în răspunsul lor, că au îndeplinit sau că îndeplinesc această obligație.

3.2. BAZA PENTRU SCHIMBUL DE INFORMAȚII

Scopul schimbului de informații este de a permite UIF să analizeze, în mod corespunzător, rapoartele referitoare la tranzacțiile suspecte (RTS).¹² 17 state membre au comunicat dispoziții legale care confirmă necesitatea și dreptul la cooperarea cu UIF din străinătate. Doar ES a făcut deosebire, în cadrul legislației, între cooperarea și schimbul de informații între UIF la nivelul Uniunii Europene și la nivel internațional. S-a constatat că 18 state membre au cuprins dispoziții specifice în legislațiile lor cu privire la schimbul de informații. Legislațiile a 3 state membre par să conțină dispoziții legale privind cooperarea la nivelul UIF (LT, NL, PT), dar fără a specifica schimbul de informații. Legislația EL pare să conțină o limitare, deoarece prevede cooperarea internațională în general și numai cazul în care UIF primește informații. Nu s-a primit nicio informație concretă în această privință de la DK, BG, IE, AT.

- (a) „UIF pot să schimbe, din proprie inițiativă sau la cerere, orice informație care le poate fi utilă ...” – articolul 1 alineatul (2)

4 state membre (HU, SI, LV, MT) au declarat dispoziții legale, iar un număr de încă 4 state membre (FR, SE, CZ, CY) au declarat în mod specific faptul că fac schimb de informații atât din proprie inițiativă, cât și la cerere, dar fără a preciza dispozițiile legale.

- (b) *Autoritățile de poliție care au calitatea de UIF pot comunica informații* – articolul 1 alineatul (3)

Aici sunt prevăzute obligații mai puțin stricte în ceea ce privește UIF care sunt autorități de aplicare a legii. Statele membre nu au comunicat nicio informație specifică referitor la articolul respectiv care să indice că pentru UIF care sunt autorități de aplicare a legii se aplică dispoziții legale diferite de cele care se aplică altor tipuri de UIF.

- (c) *Îndeplinirea funcțiilor UIF nu trebuie să fie afectată de statutul lor intern* – articolul 3

Rămâne la latitudinea statelor membre să aleagă statutul cel mai adecvat pentru UIF proprie, însă UIF trebuie să își poată îndeplini în mod corespunzător funcțiile care le revin. 23 de state membre au furnizat declarații sau dispoziții legale conform cărora cooperarea cu UIF din străinătate se desfășoară indiferent de statutul acestora din urmă. Cu toate acestea, în anumite cazuri este neclar dacă la baza cooperării se află Legile poliției (de exemplu AT, SK) pertinente și este dificil să se stabilească dacă dispozițiile acoperă toate tipurile de UIF, întrucât textul nu menționează acest lucru în mod clar. NL este singurul stat membru care face referire în mod explicit, în cadrul legislației proprii, la „autorități de poliție și din alte domenii desemnate de guvernele străine, cărora le revin atribuții similare”. UK, DK, BG, IE nu au furnizat nicio informație concretă în această privință.

3.3. MODALITĂȚI DE SCHIMB DE INFORMAȚII

Printr-un număr de dispoziții [articolele 4, 6, 7, 9 alineatul (1)] s-au stabilit modalități de schimb de informații care au tangență cu diferitele etape din ciclul schimbului de informații.

¹² Este important de remarcat că informațiile schimbate între UIF au întotdeauna legătură cu fapte suspecte, astfel încât nu există suprapunere cu alte forme sau canale de cooperare europeană (de exemplu Europol).

Ca enunț general, 11 state membre (FR, UK, SI, CY, EE, AT, EL, LV, PL, PT, RO) au accentuat faptul că aplică principiile Grupului Egmont¹³ în cadrul schimbului de informații și, în acest mod, respectă cerințele pertinente ale deciziei. 2 state membre au menționat în mod explicit faptul că furnizează o scurtă prezentare a faptelor pertinente (CZ, NL) [articolul 4 alineatul (1)].

(a) *Răspunsul la o cerere – articolul 4 alineatul (2)*

Atunci când răspund la o cerere, UIF comunică toate informațiile pertinente, inclusiv informațiile financiare disponibile și datele serviciilor de aplicare a legii solicitate. Aceasta este una dintre dispozițiile esențiale ale deciziei.

Declarațiile și dispozițiile legale au fost comunicate de 9 state membre (HU, FR, SE, ES, NL, BE, CZ, EE, UK) și prin acestea s-a identificat, într-o anumită măsură, sfera de aplicare a informațiilor care fac obiectul schimbului, dar nu s-a menționat întotdeauna, în mod precis, dacă se face schimb de informații financiare sau din domeniul aplicării legii. În timp ce anumite state (HU, FR, BE, CZ, EE) au accentuat că transmit și informații financiar-bancare, se poate presupune că altele întâmpină dificultăți în această privință. Se pare că există diferențe considerabile la nivelul informațiilor care pot fi transmise de către UIF. Cu toate acestea, întrucât decizia nu definește „toate informațiile pertinente”, este dificil de estimat în ce măsură statele membre respectă, în realitate, acest aspect crucial.

Principiul reciprocității nu este o condiție prealabilă pentru schimbul de informații în conformitate cu decizia, dar este menționat în numeroase legislații sau practici relevante ale statelor membre (FR, SI, BE, RO, CZ, PL). Pe de altă parte, EE a declarat că a abandonat acest principiu.

(b) *Cazurile de refuz – articolul 4 alineatul (3)*

Articolul 4 alineatul (3) definește, în termeni destul de generali, care sunt cazurile în care UIF pot refuza să divulge informații echivalente din străinătate. 5 state membre (HU, FR, ES, MT, NL) au semnalat prevederi legale de tipuri diferite. Printre acestea, cea mai frecventă trimitere este la principiile fundamentale precum suveranitatea, securitatea națională și posibilitatea influențării în mod negativ a anchetelor penale. 22 de state membre nu au comunicat nicio informație concretă cu privire la acest aspect.

(c) *Schimbul de informații din proprie inițiativă – articolul 6*

În general pare să nu se facă nicio distincție între informațiile care pot fi transmise „ca răspuns la o cerere” sau din proprie inițiativă.

(d) *Canale protejate – articolul 7*

Data fiind necesitatea unui schimb de informații sigur, decizia obligă statele membre să dețină canale de comunicare protejate. S-au menționat următoarele canale esențiale: Egmont Secure Web (o aplicație sigură, criptată, pentru schimbul de informații prin Internet), FIU.NET (un sistem computerizat de schimb de informații al UIF din Uniunea Europeană), Europol și Interpol pentru UIF care sunt unități de aplicare a legii.

¹³ Principii pentru schimbul de informații între UIF în cazurile de spălare de bani și finanțare a terorismului, Haga, 13 iunie 2001.

11 state membre (DE, FR, BE, CZ, SK, ES, EL, FI, LV, NL, PT) și-au confirmat participarea la proiectul FIU.NET, în timp ce SE și CY doresc să fie membri și AT nu participă. În ceea ce privește Egmont Secure Web, 15 state membre (DE, UK, FR, SE, BE, CZ, SK, CY, AT, ES, EL, FI, LV, NL, PT) au confirmat că folosesc acest canal.

(e) *Memorandumuri de Înțelegere („MoU”) – articolul 7*

În anumite cazuri, MoU sunt esențiale pentru reglementarea schimbului de informații între UIF. Aceste acorduri pot constitui o modalitate de aplicare a dispozițiilor deciziei fără acțiune legislativă.

16 state membre (DE, FR, SE, BE, EE, ES, EL, FI, LV, NL, PT, RO, PL, IT, MT, CZ) au declarat că au semnat MoU cu alte țări. Unele state membre (DE, FR, SE, CZ, IT, MT, EE) au declarat că nu li se solicită să utilizeze astfel de acorduri. Legislația PL pare să conțină o limitare întrucât prevede schimbul de informații din străinătate „în condiții de reciprocitate sub forma stabilită în acordurile bilaterale”. HU, UK, SI, LU, DK, SK, CY, AT, LT, BG, IE nu au comunicat nicio informație concretă cu privire la acest aspect.

3.4. CONFIDENȚIALITATE ȘI PROTECȚIA DATELOR

Multe state membre au confirmat că acordă atenția cuvenită confidențialității și respectării legislației naționale stricte privind protecția datelor, ceea ce înseamnă că legislația privind protecția datelor cu caracter general se aplică UIF. Anumite state membre au făcut trimitere și la Directiva Uniunii Europene privind protecția datelor¹⁴.

(a) *Utilizarea informațiilor obținute – articolul 5 alineatele (1)-(3)*

Anumite state membre (LU, MT, PL, CZ, HU, FR, ES, SI, FI, RO, LV) au declarat o dispoziție generală conform căreia informațiile primite pe plan intern și/sau internațional ar trebui utilizate în scopul combaterii spălării de bani (și a finanțării terorismului). Câteva state membre (DE, SE, NL) au declarat că informațiile pot fi utilizate numai pentru scopuri stabilite de comun acord, cu respectarea restricțiilor unităților echivalente. 13 state membre nu au comunicat nicio informație concretă cu privire la aceste aspecte.

Pentru a se asigura că, odată obținute, informațiile pot fi de un real folos în anchetele penale sau procesele sub acuzația de spălare de bani, articolul 5 alineatul (3) prevede că, în astfel de situații, statul membru care transmite informația nu poate refuza să își dea acordul, cu excepția cazului în care refuzul său se întemeiază pe restricțiile prevăzute de legislația sa națională sau în cazurile prevăzute la articolul 4 alineatul (3). Numai câteva state membre (de exemplu NL, DK) au abordat acest aspect, cu trimitere la necesitatea evaluării de către anumite autorități ca și condiție pentru transmiterea informațiilor.

(b) *Interzicerea dreptului de acces pentru orice alte autorități, organisme sau servicii – articolul 5 alineatul (4)*

LT, RO, CZ, BE, DE, NL, AT, LV, CY, EL au transmis declarații sau dispoziții legale conform cărora datele UIF nu sunt accesibile terților. Sintagma „nicio altă autoritate, organism sau serviciu” utilizată în decizie pare neclară. Într-o anumită măsură, este neclar

¹⁴ Directiva 95/46/CE din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, JO L 281, 23.11.1995.

modul în care această dispoziție este în acord cu declarații ale unor state membre (precum SE, FI) conform cărora UIF proprii sunt autorizate să transmită informații altor autorități de aplicare a legii sau datele păstrate de UIF sunt (parțial) disponibile pentru autoritățile de poliție. Mai mult, în anumite cazuri (HU, UK) normele privind protecția datelor par să se aplice organizației din care face parte UIF, dar pentru UIF în sine nu sunt prevăzute dispoziții specifice. LU, EE, IT, SK, PL, PT, BG, IE nu au transmis nicio informație concretă cu privire la acest aspect. În aceste circumstanțe, este dificil de evaluat dacă articolul 5 alineatul (4) a fost respectat.

(c) *Convenția Consiliului Europei, același nivel de confidențialitate și de protecție a datelor – articolul 5 alineatul (5)*

Statele membre nu au furnizat nicio analiză detaliată a dispozițiilor de asigurare a conformității cu Convenția Consiliului Europei din 1981¹⁵ și cu Recomandarea nr. R(87) 15 din 1987¹⁶, în conformitate cu cerințele articolului 5 alineatul (5).

Articolul 5 alineatul (5) prevede, de asemenea, că „informațiile comunicate vor fi protejate ... cel puțin prin aceleași norme privind confidențialitatea și protecția datelor personale ca și cele care se aplică în temeiul legislației interne pentru *UIF solicitantă*.” Este prevăzută recunoașterea legislației altor state membre.

Anumite state membre au declarat obligații legale conform cărora o condiție pentru transmiterea informațiilor către o UIF din străinătate este ca această unitate echivalentă să aibă același nivel de confidențialitate (BE, MT, RO) sau de secret profesional (FR, ES) cu cel prevăzut de legislația națională a statului care transmite informația sau conform cărora unitățile echivalente trebuie să dețină un sistem reglementat de protecție a datelor (SI). Aceste dispoziții ar putea fi valabile pentru cooperarea internațională, dar nu par să respecte integral cerințele la nivel european prevăzute la articolul 5 alineatul (5). Mai mult, trebuie să se considere că „secretul profesional” este doar un aspect al „confidențialității”.

4. CONCLUZII

Cooperarea la nivelul UIF din Uniunea Europeană trebuie construită într-un mediu legislativ și de reglementare care să promoveze realizarea încrederii reciproce. Acest raport oferă o primă imagine a aplicării în statele membre a deciziei cu privire la cooperarea UIF. Raportul confirmă diversitatea modurilor de organizare a UIF din Uniunea Europeană, precum și tipul de informații accesibile acestora și condițiile care reglementează schimbul acestor informații.

Pe baza informațiilor disponibile, raportul s-a concentrat asupra legislației, acordând mai puțină atenție aspectelor legate de cooperare. Cu toate acestea, aspectele cooperării sunt cruciale. Legislația poate respecta dispozițiile deciziei, dar practica ar putea oferi o imagine diferită. În general, statele membre nu au făcut deosebire, la nivel legislativ, între cooperarea la nivelul Uniunii Europene și cooperarea la nivel internațional.

¹⁵ Convenția nr. 108 a Consiliului Europei privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea automată a datelor cu caracter personal (din 1981).

¹⁶ Recomandarea nr. R(87)15 din 15 septembrie 1987 de reglementare a utilizării datelor cu caracter personal în poliție.

În mare parte, se poate considera că statele membre respectă din punct de vedere *juridic* majoritatea cerințelor esențiale ale deciziei: dispozițiile legale stabilesc funcții ale UIF și permit cooperarea cu UIF cu o personalitate juridică diferită. Cu toate acestea, cadrul legal aplicabil cu privire la aspectele de protecție a datelor care au tangență cu UIF este neclar. Contextul protecției datelor va beneficia de mai multă claritate în momentul în care *propunerea de decizie-cadru privind protecția datelor în scopul aplicării legii*¹⁷ va fi adoptată oficial și statele membre vor începe aplicarea acesteia. În contextul respectiv se va evalua necesitatea unor măsuri complementare. De asemenea, poate fi necesară îmbunătățirea nivelului general de cunoaștere cu privire la dispozițiile pertinente privind protecția datelor aplicabile UIF și se poate avea în vedere purtarea de discuții cu privire la elaborarea de orientări.

Apar mai multe întrebări cu privire la practica în domeniul aplicării articolului 4 alineatul (2) din decizie, unde multe UIF de natură administrativă fie nu pot face schimb de informații în domeniul polițienesc, fie le pot furniza numai după un interval mare de timp. Există posibilitatea ca anumite UIF, care sunt unități de aplicare a legii, să nu poată comunica instituțiilor administrative anumite informații cruciale din bazele lor de date. Multe dificultăți apar deoarece nu există o înțelegere comună a tipului de informație care este accesibilă UIF și a „informației pertinente” care urmează să facă obiectul schimbului. Această neclaritate poate determina probleme de comunicare și de înțelegere.

Pe această bază, se sugerează ca, într-o primă etapă, UIF din Uniunea Europeană să ia în considerare identificarea bunelor practici cu privire la informația accesibilă la nivel național pentru UIF. În plus, trebuie să se accentueze faptul că accesul la informații financiare suplimentare și capacitatea de a face schimb de astfel de informații sunt esențiale pentru o activitate eficientă a UIF.

Întrucât modalitățile de schimb de informații par să fie aplicate în principal la un nivel mai operațional, este dificil să se determine nivelul exact de aplicare pe baza răspunsurilor primite. S-ar putea evalua posibilitatea promovării unui model de memorandum de înțelegere între UIF din Uniunea Europeană pentru a facilita schimbul de informații la nivelul Uniunii Europene și pentru a încuraja cooperarea multilaterală.

Este esențial să se consolideze cooperarea operațională la nivelul UIF din cadrul Uniunii Europene. La aceasta ar putea contribui activitatea asumată prin Platforma UIF din UE¹⁸ și printr-un proiect bine definit FIU.NET care să asigure o cooperare eficientă din punct de vedere operațional. Activitatea asumată prin Platforma UIF din UE poate fi considerată un important punct de pornire.

Ar putea fi necesar să se ia în considerare posibilitatea de actualizare a dispozițiilor deciziei în domeniul combaterii finanțării terorismului și de aducere la același nivel a cerințelor privind toate UIF, indiferent de personalitatea lor juridică.

¹⁷ Consensul politic cu privire la propunerea respectivă a fost realizat în cadrul Consiliului JAI din 8 și 9 noiembrie 2007.

¹⁸ Platforma informală a UIF din cadrul Uniunii Europene, creată de Comisie în 2006 pentru discutarea aspectelor aplicării Celei de-a treia directive privind combaterea spălării banilor cu relevanță pentru UIF.